

2012 áprilisában folytattuk az ásátást a Széchenyi utca és Arany János utca közötti szakaszon. Itt faszerkezet nélküli ástott kutakból középkori kerámiák töredékei kerültek elő. A Széchenyi és Arany János utcákkal párhuzamosan több teknős aljú árkot tártunk fel a kora újkori időszakból. Az újkori régészeti jelenségek között itt is volt négyzetes és dongás faszerkezetű kút, valamint egy fával bélelt verem.

A három szakaszon több mint 2600 m²-en 110 régészeti jelenséget tártunk fel.

Munkatársak: Faragóné Csutak Tünde régésztechnikus, Fehér Csaba rajzoló, Koroknai Zsolt fényképész

D. SZABÓ LÁSZLÓ

65. Debrecen, Középkori mezőváros

(Vörösmarty u. 13.)

(KÖH 35196)

(Hajdú-Bihar megye) B, Ú

2012 februárjában tártunk fel Debrecenben, a Vörösmarty u. 13. sz. alatt a Hajdú-Bihar megyei Kereskedelmi és Iparkamara új székházának területét. A több mint 300 m²-es területen 18 régészeti jelenséget tártunk fel két nagyobb korszakból.

A késő bronzkori Gáva-kultúra emlékanyaga került elő több gödörből és árokból. Debrecen területén több feltáráson is találtakunk már gávai emlékanyaggal. Az itt előkerült nagy mennyiségű kerámiaanyag az eddigi leletekkel hasonló jellegzetességeket mutat.

18–19. századi, újkori kerámia került elő több objektumból. A jellemzően mázas töredékek egykori tányérok, fazekak, fedők és lábasak maradványai.

Munkatársak: Faragóné Csutak Tünde régésztechnikus, Fehér Csaba rajzoló, Koroknai Zsolt fényképész.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

66. Debrecen, Vámraktár utca

(KÖH 78567)

(Hajdú-Bihar megye) R, A

2012 júliusában kezdődtek a feltárási munkák a Róna Dohányfeldolgozó Kft. által tervezett dohányfeldolgozó üzem körül. A régészeti feltárást Debrecen belterületén – a Kondoros vízfolyás egyik Ny-i mellékágának még ma is észlelhető, kicsit kiemelkedőbb magaspártján – a Vámraktár utca 3. sz. alatt (hrs. 11271/18) folyt. A lelőhelyen 2011-ben helyszíni szemlét tartott Aranyos Annamária és Bálint Mariann, illetve 2011-ben Szilágyi Krisztián Antal próbaszondázást végzett, mely során egy bronzcsüngő került elő. A lelőhely részben bolygatott, illetve nagy részét 1990-ben törmelékekkel feltöltötték.

A megelőző feltáráásokat a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága 2012. július 19-én kezdte meg a földterület lehumuszolásával. A feltárást a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságával kötött szerződés alapján a Róna Dohányfeldolgozó Kft. finanszírozta. A térinformatikai méréseket a Déri Múzeum munkatársai végezték. A megelőző feltárást két lépésben folyt, elsőként (2012. július 19.–2012. augusztus 10.) az épület oszlophelyeinek nyomvonalán történt meg. E területen összesen 118 objektum került feltáráásra, melyhez 183 stratigráfiai egységet rendeltünk. Második lépésben (2012. szeptember 10.–19.) az épülethez tartozó csatorna- illetve vízvezetékek régészeti rétegeket bolygató területének feltárása történt meg, mely során 42 objektum került felszínre, 50 stratigráfiai egy-

séggel. A teljes területen összesen 160 objektumot tártunk fel, melyekhez 233 stratigráfiai egységet rendeltünk.

A teljes megelőző feltárást folyamán – az épület oszlopsorainak, valamint a földben, 115,8 m tengerszintfeletti magasságnál mélyebben vitt vezetékeinek utólagos geodéziai felmérése alapján – a lehumuszolt 3070 m² nagyságú területből összesen 2115 m² terület volt régészeti objektumok által érintett. A feltárást során egy avar kori ház, rézkori és avar gödrök, nagy mennyiségű avar kori árok és több cölöphely került elő. 2012. szeptember 19-én, a teljes feltárást és dokumentálást követően a Déri Múzeum munkatársai levonultak a területéről. A terület átadásra került.

Munkatársak: Papp Enikő, Pikó Éva, Szilágyi Krisztián Antal, Szilágyi Máté, Tóthné Simon Andrea, Volosinovszki György ásátási technikusok, Szabó Mariann régészhallgató.

LACZI ORSOLYA

67. Doba, Somlólvár

(MRT 3. k. 15 / 1. lh.; KÖH 7804)

(Veszprém megye) Kk, Ú

2012. október 11. és november 15. között megelőző feltárást végeztünk Doba, Somló várában (hrs. 016011/b, műemléki törzsszám 4940) az MNV Zrt., mint építető és a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság, mint engedélyes megyei múzeum felkérésére. A feltárást helyszíni munkálatait az MNM NÖK Műemléki Kutatási Osztályának munkatársaként végeztük. A célunk az volt, hogy a hasznosításra kerülő alsó vár eddigi feltáratlan részeit, a korábban már kutatott ún. laktanyaszárny beforduló DK-i épületszárnyát megismerjük („A” terület). Az épületrész felmenő falait az elmúlt években statikailag megerősítették, így már lehetett dolgozni a környezetében.

Az ásátás eredményeképpen bebizonyosodott, hogy az alsó vár ÉK-i sarkában egy, a 15. század második felére keltezhető körítőfalról elváló épületet hoztak létre, melynek földszinti bejárata az alsó vár udvara felé, egy ácsokos ablaka pedig D-i irányba nézett. Ezen épület alapfalait egy korábbi, jellegtelen késő középkori leletanyagot tartalmazó feltöltési rétegbe ásták bele. A körítőfal síkjában látható szabálytalanság esetleg arra utalhat, hogy már eleve számoltak itt valami építménnyel. Egy második építési fázisban vagy periódusban, az épületben egy téglaboltozatos sütőkemencét hoztak létre, melynek falai helyenként magasan megmaradtak, ugyanakkor nyílásának eredeti méreteit már nem lehetett meghatározni. A kemence konzososan kiugró homlokfala feltehetően részben a szikrafogó szerkezetet is tartotta, melyből azonban csak a füstelvezető helyenként vakolt állapotban megmaradt, kormos felülete maradt meg. A kemence előterében megfogható volt egy sárga agyagba rakott kőpadló részlete. A kemence fala részben elétakart a helyiség ablakának, a vörösre égett agyagból és kerámia-töredékekből álló platni pedig kétszer is megújításra került, az alsó platni 15. század végi–16. század eleji, a legkésőbbi már inkább 16. század első felére datálható leletanyagot tartalmazott.

A 16. század első felében–közepén az alsó vár udvara beépült az ún. laktanyaszárnyal, melynek az általunk feltárt, beforduló szakasza csak az említett sütőházig tartott. Ennek falát minden bizonnyal felmagasították, ablakát befalazták. Az ásátás tanúsága szerint – hasonlóan a DNy-i szárnyhoz – itt sem alakítottak ki földszintet, hanem az udvari homlokzati fal és a korábbi, gyilokjárós körítőfal között bontási sittel betöltötték, ennek tetején alakították ki az egyterű épületszárny járószintjét.